

Lapbook over Jacobus Baljée

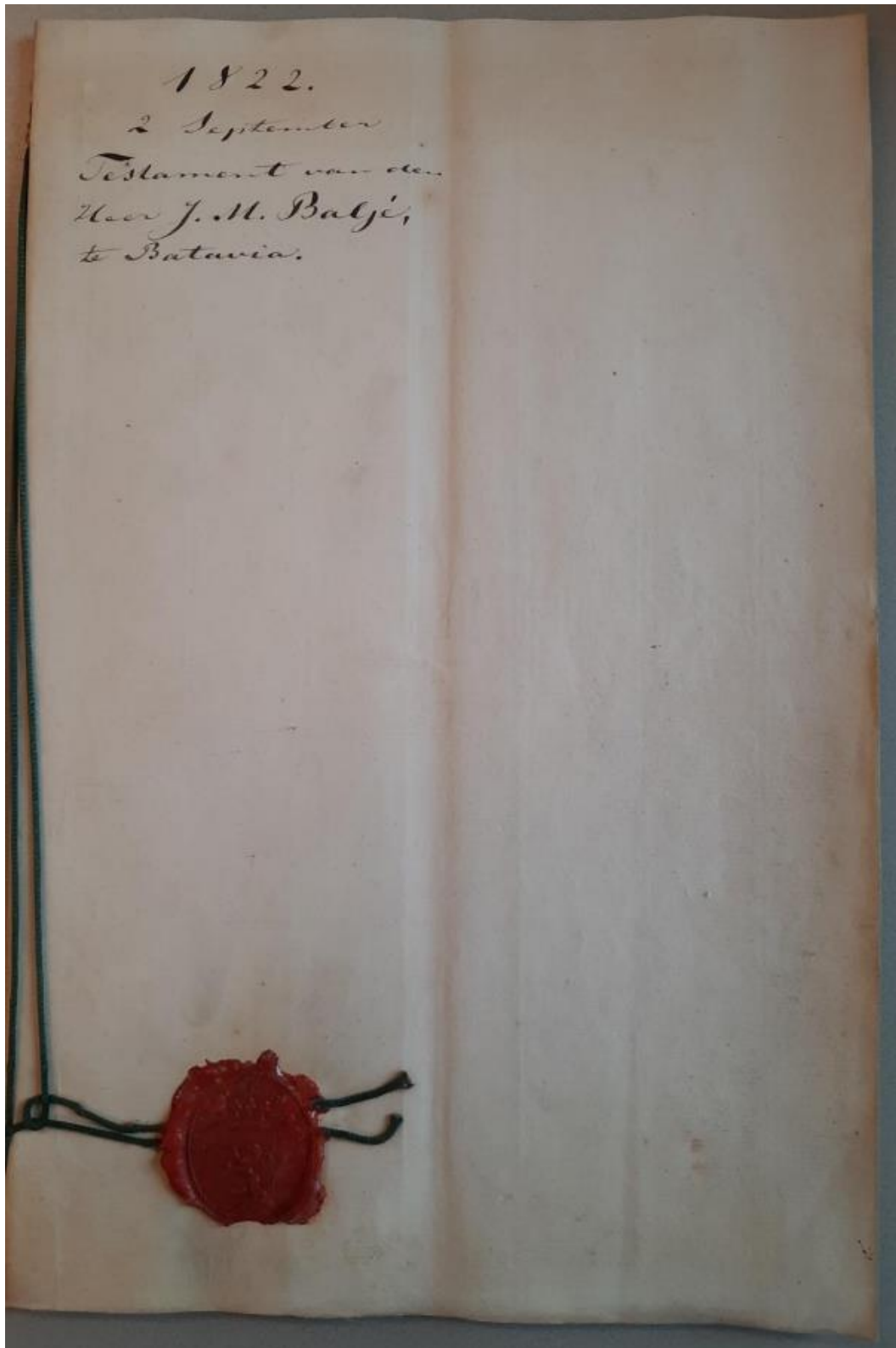
Informatiebrief

Onderzoeksvragen:

- Levensverhaal
- Goede en slechte kanten
- Weetjes

Bron 1: Voorkant testament

Dit testament wordt bewaard in de archieven van Historisch Centrum Leeuwarden
Toegangsnr. 1002 - Inventarisnr. 7037

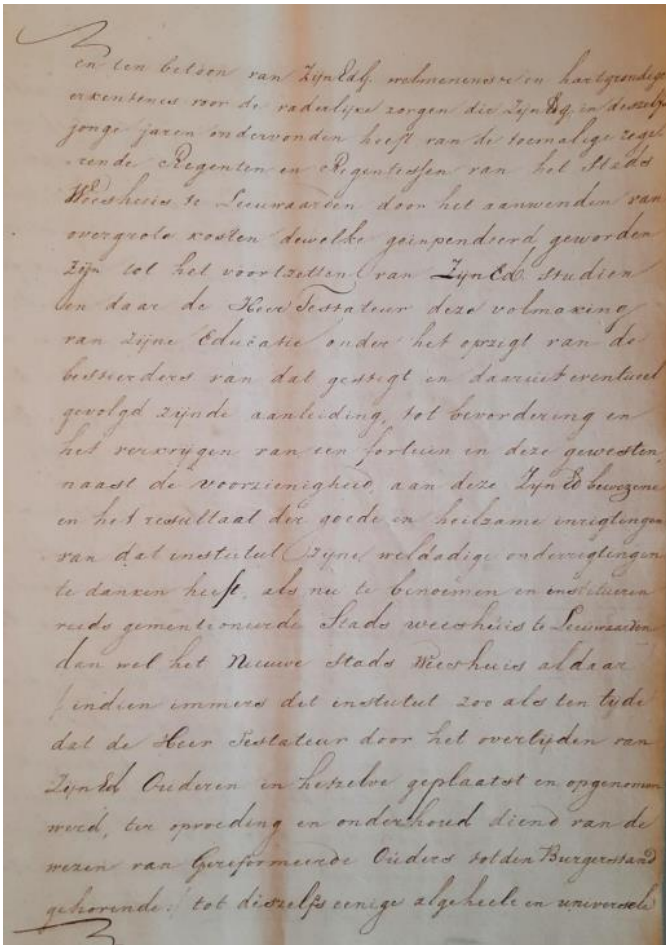

1822.

2 September

Testament van den
Heer J. M. Balje,
te Batavia.

Bron 2: Pagina 15 testament

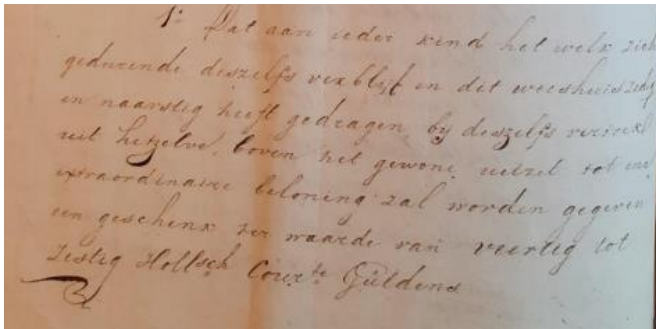
Originele tekst:

...en ten betoon van Zijn EdG. [Edelagtbare] welmenenste en hartgrondige erkentenis voor de vaderlijke zorgen die Zijn EdG. [Edelagtbare] in deszelfs jonge jaren ondervonden heeft van de toenmalige regerende Regenten en Regentesßen van het Stads Weeshuis te Leeuwarden door het aanwenden van overgrote kosten dewelke geïmpendeerd geworden zijn tot het voortzetten van Zijn EdG. [Edelagtbare] studien en daar de Heer Testateur deze volmaking van zijne Educatie onder het opzicht van de bestierders van dat gestigt en daaruit eventueel gevolgd zijnde aanleiding, tot bevordering en het verkrijgen van een fortuin in deze gewesten, naast de voorzienigheid, aan deze Zijn Ed. [Edele] bewezene en het resultaat der goede en heilsame inrigtingen van dat instietut zijne weldadige onderrigtingen te danken heeft, als nu te benoemen en institueren reeds gementioneerde Stads Weeshuis te Leeuwarden dan wel het Nieuwe Stads Weeshuis aldaar / indien immers dit instietut zoo als ten tijde dat de Heer Testateur door het overlijden van Zijn Ed. [Edele] Ouderen in hetzelfde geplaatst en opgenomen werd, ter opvoeding en oonderhoud diend van de wezen van Gereformeerde Ouders tot den Burgerstand gehorende: tot diszelfs eenige algeheele en universele (erfgenaam)

Samenvatting:

Jacobus Baljée benoemt het Nieuwe Stads Weeshuis in Leeuwarden tot de grootste erfgenaam van zijn fortuin. Dit betekent dat dit weeshuis na zijn dood heel veel geld van hem krijgt. Verderop in het testament wordt het bedrag genoemd: 200.000 gulden. Dat zou, omgerekend naar de euro's van nu, ongeveer 2 miljoen zijn. De reden waarom Jacob dit doet, is dat hij het weeshuis erg dankbaar is. Zij hebben hem ooit goed opgevangen en verzorgd. En zij hebben geregeld dat er geld kwam, waardoor hij een studie kon volgen (een soort studiebeurs).

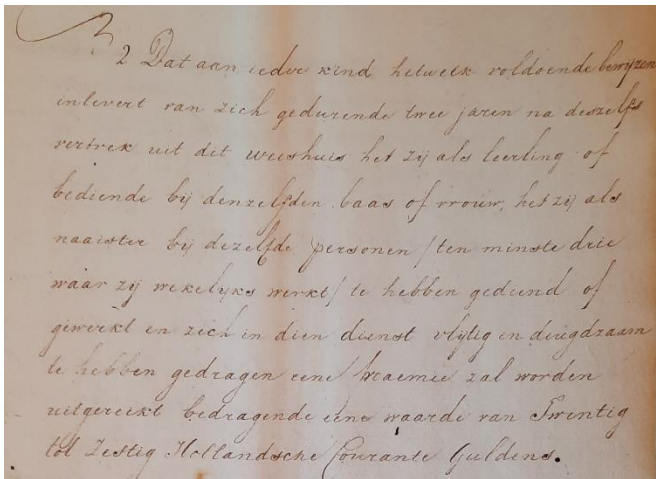
Bron 3: Pagina 16 testament

Originele tekst:

1. Dat aan iedere kind het welk zich gedurende deszelfs verblijf in dit weeshuis zedig en naarstig heeft gedragen, bij deszelfs vertrek uit hetzelfde, boven het gewone uitzet tot ene extraordinaire beloning zal worden gegeven een geschenk ter waarde van veertig tot Zestig Holl.sch [Hollandsche] Cour.te [Courante] Guldens.

Bron 4: Pagina 17 testament

Originele tekst:

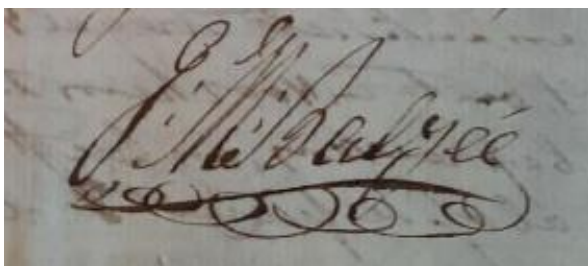
2. Dat aan ieder kind het welk voldoende bewijzen inlevert van zich gedurende twee jaren na deszelfs vertrek uit dit weeshuis het zij als leerling of bediende bij denzelfden baas of vrouw, het zij als naaister bij dezelfde personen / ten minste drie waar zij wekelijks werkt / te hebben gediend of gewerkt en zich in dien dienst vlijtig en deugdzaam te hebben gedragen eene praemie zal worden uitgereikt bedragende eene waarde van Twintig tot Zestig Hollandsche Courante Guldens.

Samenvatting:

Uit de erfenis van Jacobus wordt ook dit betaald:

1. Elk kind krijgt bij vertrek uit het weeshuis 40-60 gulden (= € 400-600). Voorwaarde is wel dat hij/zij zich bescheiden en ijverig heeft gedragen.
2. Twee jaar na het vertrek uit het weeshuis, kan een kind nog eens 20-60 gulden (€ 200-600) krijgen. Voorwaarde is hier dat hij/zij in die tijd vlijtig en deugdzaam bij dezelfde baas heeft gewerkt.

Bron 4: Handtekening op testament

Bron 5: Levensloop

Ook dit document wordt bewaard in de archieven van Historisch Centrum Leeuwarden
Toegangsnr. 1185 – Inventarisnr. 1493

JACOBUS MARTINUS BALJEE,
WELEER VOEDSTERLING, LATER WELDOENER EN REDDER
VAN HET
NIEUWE STADS-WEESHUIS TE LEEUWARDEN.

Geboren te *Leeuwarden* in het *Achterom*, thans aan de *Nieuwe Kaai*, het vierde huis tusschen de *Amelandsstraat* en de *Kazerne, A, 150*, den 9 September 1752.
In het *Nieuwe Stads-Weeshuis* opgenomen » 19 Julij 1762.
Naar *Amsterdam* vertrokken ter nadere opleiding in de *Heelkunde* » 29 April 1772.
Als *Onder-Doctor* naar *Batavia* vertrokken » 19 Maart 1774.
Teruggekeerd in het *Vaderland* in September 1778.
Voor de tweede maal naar *Batavia* vertrokken den 11 October 1778.
Oppermeester of *Doctor* in het *Ambachtskwartier te Batavia* in 1781.
Chirurgijn-Majoor van de *Infanterie* » 1784.
Gehuwd met *MARIA MAGDALENA DE VIENNE* den 8 Augustus 1784.
Landbezzitter van eene groote *Plantaadje* van 5 uren lang en 4 uren breed, waarop hij 6000 menschen werkzaam had in 1786.
Hoofd-Ingeland of *Dijkgraaf* van het *Collegie van Heeren Heemraden* » 1787.
Lid van het *Collegie van Schepenen* der stad *Batavia* » 1788.
Commissaris der *Bank van Leening* met een inkomen van f7200 's jaars » 1794.
Regent van het *Weeshuis*, » »
Lid van het *Collegie van Curatoren en School-archen* over der *Compagnie- en Stads-scholen* » »
Vice-President van het *Collegie van Schepenen* » 1795.
Opperkerkmeester over de *Hollandsche, Portugeesche en Maleische kerken* » »
President-Schepen of *Burgemeester* van *Batavia* met een inkomen van f10,000 's jaars » 1798.
Kolonel over de *Hollandsche en Inlandsche Christen-Compagnie*, over de *Mardiekers, Papangers, Mooren en Chinezen* » »
Raad van *Nedlands Indië* met een jaargeld van f24,000 1802—1808.
Eigenaar geworden van het *Landgoed Tanjong-West* aan den weg naar *Buitenzorg* 1816.
Overleden in 70jarigen ouderdom, in de voorstad *Molenvliet* bij *Batavia*, na zijn vaderlijk gesticht uit dankbaarheid tot erfgenaam van zijne nalatenschap benoemd te hebben den 18 Februarij 1825.
Zie meerdere bijzonderheden in *het Leven en de Lotgevallen van J. M. BALJEE*, door *W. ECKHOFF*, *Leeuwarden* 1855.

Leeuwarden - Boekdrukkerij - Wed. M. VAN DEN BOSCH.